

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. A.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.
o ustalenie prawa do policyjnej renty inwalidzkiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokatowi J. M. - Kancelaria Adwokacka w W. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 października 2013 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy J. A., od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o ustalenie prawa do policyjnej renty inwalidzkiej.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i ocenę prawną, wskazując, że organ rentowy decyzją z dnia 2 sierpnia 2011 r., zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst; Dz.U. z 2013 r., poz. 667, ze zm. dalej ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), trafnie odmówił wnioskodawcy prawa do policyjnej renty inwalidzkiej w związku ze skazaniem go prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 26 stycznia 2010 r., III K [...], za przestępstwa z art. 228 § 3, 231 § 1 i 2 oraz art. 271 § 1 i 3 k.k. w związku z wykonywaniem czynności służbowych funkcjonariusza Policji, utrzymanym w mocy przez Sąd Okręgowy w P. (wyrok z dnia 5 października 2010 r., IV Ka [...]).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego – „art. 10 § 1” (prawidłowo ust. 1) ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 4 pkt 2 oraz art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 82, poz. 558) poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że przepis ten w brzmieniu ustalonym po wejściu w życie ustawy nowelizującej (tj. po dniu 11 czerwca 2007 r.), ma zastosowanie również do funkcjonariuszy, którzy zostali skazani przez Sąd po tym dniu za przestępstwo popełnione przed dniem 11 czerwca 2007 r., co prowadzi do naruszenia art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, a także art. 7 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284), oraz „art. 10 § 1” (prawidłowo ust. 1) ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że „pojęcie przestępstwa popełnionego w związku z wykonywaniem czynności służbowych (...), jest tożsame z pojęciem przestępstwa popełnionego w związku z pełnieniem funkcji publicznej za które został skazany odwołujący”, wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i orzeczenie co do istoty sprawy

poprzez uwzględnienie odwołania, ustalenie prawa wnioskodawcy do policyjnej renty inwalidzkiej, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku, a także poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nieopłaconej w całości ani w części.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na istotne zagadnienie prawne w kwestii „wykładni i oceny zgodności z Konstytucją RP zapisów art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy [...], w kontekście jego nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). Wypada również dodać, że podstawa do przyjęcia skargi do rozpoznania nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5).

W ocenie Sądu Najwyższego przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zagadnienie prawne nie budzi wątpliwości interpretacyjnych w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. Wykładnia przepisu art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (oparta na jego literalnym brzmieniu), dokonana przez Sąd Apelacyjny, jest w pełni trafna i nie budzi wątpliwości. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy nie przysługuje funkcjonariuszowi, który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub

osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 k.k. lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby. Pozbawiając wnioskodawcę prawa do świadczenia organ emerytalny prawidłowo zastosował w sprawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 11 czerwca 2007 r. (art. 22 ustawy zmieniającej), albowiem wnioskodawca został prawomocnie skazany za czyn o jakim stanowi ten właśnie przepis. Zmiana art. 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji została przeprowadzona ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (art. 4 pkt 2), a ustawa zmieniająca w art. 12 stanowi między innymi, że przepis art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy stosuje się w przypadku gdy funkcjonariusz został skazany prawomocnym wyrokiem sądu, lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. A zatem przesłanką materialną utraty prawa do emerytury policyjnej nie jest data popełnienia czynu zabronionego, a prawomocne skazanie po wejściu w życie zmiany przepisu art. 10 (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., II UK 275/11, niepublikowane oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2009 r., III AUa 19/09, Orzecznictwo SA w Warszawie 2009 nr 4, poz. 18). W ocenie Sądu Najwyższego dokonana zmiana ustawy nie narusza, wbrew odmiennym twierdzeniom skargi art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, jak i praw słusznie nabytych, które *nota bene* w sprawach z ubezpieczenia społecznego nie mają charakteru absolutnego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r. II UK 151/11 (OSNP 2013 nr. 5-6, poz. 65), wskazano, że przesłanką utraty prawa do emerytury policyjnej jest prawomocne skazanie po dniu 11 czerwca 2007 r. za czyn zabroniony, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 r. II UK 38/12, stwierdzono, że pozbawienie prawa do emerytury policyjnej funkcjonariuszy na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w brzmieniu nadanym przez art. 4 pkt 2

ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, którzy emeryturę uzyskali przed wejściem nowej regulacji, nie jest sprzeczne z zasadą niedziałania prawa wstecz i z zasadą ochrony praw nabytych (OSNP 2013 nr 15-16, poz. 187). Zasady wskazane na tle wykładni art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, znajdują zastosowanie analogicznie w wypadku art. 10 ust. 1 ustawy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia § 12 ust. 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).